

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 9 października 2019 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. poz. 2147) będzie obowiązywać nie dłużej niż 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2170), tj. do dnia 23 maja 2021 r. W związku z powyższym zachodzi konieczność wydania nowego rozporządzenia.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie przekształcenia Ministerstwa Infrastruktury (Dz.U. poz. 2014), a także zgodnie z § 1 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz.U. poz. 2006) przedmiotowy projekt rozporządzenia leży we właściwości Ministra Infrastruktury.

Istotą rozwiązań wprowadzanych w rozporządzeniu jest utrzymanie w polskim porządku prawnym szeregu przepisów dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.Urz. UE L 327 z 22.12.2000, str. 1 – Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 275, z późn. zm.), zwanej dalej „Ramową Dyrektywą Wodną”, oraz tak zwanych jej dyrektyw-córek, dotyczących monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z upoważnieniem ustawowym do wydania rozporządzenia z art. 350 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2020 r. poz. 310, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”:

1) jednolitych części wód powierzchniowych w przedmiocie:

- a) rodzajów monitoringu i celów ich ustanowienia,
- b) kryteriów wyboru jednolitych części wód do monitorowania,
- c) rodzajów punktów pomiarowo-kontrolnych i kryteriów ich wyznaczania,
- d) zakresu i częstotliwości prowadzonych badań dla poszczególnych elementów klasyfikacji stanu ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód w ciekach naturalnych, jeziorach i innych naturalnych zbiornikach wodnych, wodach przejściowych oraz wodach przybrzeżnych, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych typów wód, a w przypadku stanu chemicznego – także z uwzględnieniem rodzajów matrycy lub taksonu rozumianego jako jednostka systematyki organizmów, w tym fauny i flory ekosystemów wodnych,
- e) zakresu prowadzonych badań dla poszczególnych elementów klasyfikacji potencjału ekologicznego i stanu chemicznego sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych, a w przypadku stanu chemicznego – także z uwzględnieniem rodzajów matrycy lub taksonu,

- f) metodyk referencyjnych oraz warunków zapewnienia jakości pomiarów i badań,
- g) liczby i kryteriów wyboru punktów pomiarowo-kontrolnych oraz zakresu i częstotliwości badania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego zawartych na liście obserwacyjnej,
- h) zakres i częstotliwość prowadzonych badań na potrzeby oceny wypełnienia dodatkowych wymagań ustanowionych dla spełnienia celów środowiskowych dla obszarów chronionych, o których mowa w art. 16 pkt 32 lit. c–e ustawy.

2) jednolitych części wód podziemnych w przedmiocie:

- a) rodzajów monitoringu i celów ich ustanowienia,
- b) kryteriów wyboru jednolitych części wód do monitorowania,
- c) kryteriów wyznaczania punktów pomiarowo-kontrolnych,
- d) zakresu i częstotliwości monitoringu,
- e) metodyk referencyjnych oraz warunków zapewnienia jakości monitoringu.

Obszary chronione stanowią integralną część jednolitych części wód powierzchniowych, podlegających monitoringowi i ocenie wypełnienia dodatkowych wymagań ustanowionych dla spełnienia celów środowiskowych dla obszarów chronionych, zgodnie z przepisami ustawy. Odwoływanie się w przepisach rozporządzenia do wykazów obszarów chronionych, o których mowa w art. 317 ust. 4 ustawy, zapewnia spójność programów monitoringu wód, o których mowa w art. 317 ust. 1 pkt 7 ustawy, z pozostałymi dokumentacjami planistycznymi, o których mowa w art. 317 ust. 1 ustawy.

W związku z powyższym przepisy rozporządzenia dotyczą zakresu prowadzenia monitoringu w zakresie elementów oceny stanu ekologicznego i potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz zakresu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód podziemnych. Rozporządzenie uwzględnia rozdział kompetencji organów i podmiotów w zakresie monitoringu wód, określonych w szczególności w art. 349 ustawy. Rozporządzenie jest powiązane pojęciowo i tematycznie z rozporządzeniami wydanymi na podstawie upoważnień ustawowych zawartych w art. 53 ust. 1 i 4 oraz art. 322 ust. 1 ustawy.

Rozporządzenie zostało opracowywane w trakcie sześcioletniego okresu obowiązywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (zwanego również cyklem aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy), trwającego do dnia 21 grudnia 2021 r. (w związku z art. 555 ust. 1 pkt 6 ustawy). Brak wprowadzenia w projekcie regulacji, które obowiązywały na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. poz. 1178), które utraciło moc, uniemożliwiłoby spójną kontynuację pomiarów lub badań monitoringowych w trakcie

okresu obowiązywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w latach 2016–2021. Z tego powodu oraz w celu zapewnienia spójności przy kontynuacji badań w ramach monitoringu wód powierzchniowych, realizowanych od czasu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do dnia 21 grudnia 2021 r., wprowadzono przepisy załącznika nr 8 i załącznika nr 9 do rozporządzenia, uwzględniające czasową zmienność (do dnia 31 grudnia 2021 r.) kryteriów wyboru jednolitych części wód powierzchniowych do monitorowania i kryteriów ustanawiania punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych. Rozwiązanie to jednocześnie daje podmiotom zobligowanym do prowadzenia monitoringu na potrzeby oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych na obszarach dorzeczy możliwość dostosowania się do nowych regulacji wynikających z regulacji wprowadzanych na podstawie art. 321 ustawy dla odpowiedniego obszaru dorzecza, które będą obowiązywać po dniu 21 grudnia 2021 r. Przepisy pozostałych załączników, odnoszące się odpowiednio do cyklu gospodarowania wodami, trwającego do dnia 31 grudnia 2021 r. lub kolejnego rozpoczynającego się po tym dniu, również umożliwiają dostosowanie się podmiotów, zobligowanych do prowadzenia monitoringu na potrzeby oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w dorzeczach, do dostosowania się do nowych regulacji.

Wprowadzone przepisy są związane z monitoringiem wód i mają na celu określenie zasad prowadzenia pomiarów i badań jakości wód powierzchniowych i wód podziemnych, a także skuteczną ochronę środowiska wodnego, w szczególności przed negatywnym wpływem substancji priorytetowych oraz substancji znajdujących się na liście obserwacyjnej, mających negatywny wpływ na ekosystemy i organizmy wodne oraz na zdrowie i życie ludzi.

W przepisach rozporządzenia uwzględnia się zaktualizowany podział na typy abiotyczne wód powierzchniowych, który ma zacząć obowiązywać wraz z wejściem w życie rozporządzenia wydanego na podstawie art. 321 ustawy, czyli nie później niż do dnia 22 grudnia 2021 r. Przepisy rozporządzenia uwzględniają także wyniki prac analitycznych dotyczących aktualizacji metod oceny stanu ekologicznego wód powierzchniowych na podstawie elementów fizykochemicznych, w zakresie realizacji programów monitoringu wód.

Przepisy rozporządzenia utrzymują w mocy uprzednio transponowane przepisy załącznika V oraz pozostałych przepisów dotyczących monitoringu wód, Ramowej Dyrektywy Wodnej, dyrektywy 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu (Dz.Urz. UE L 372 z 27.12.2006, str. 19, z późn. zm.), dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/105/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej, zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy Rady 82/176/EWG, 83/513/EWG, 84/156/EWG, 84/491/EWG i 86/280/EWG oraz zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 84, z późn. zm.), dyrektywy Komisji 2009/90/WE z dnia 31 lipca 2009 r. ustanawiającej, na mocy dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, specyfikacje techniczne w zakresie

analizy i monitorowania stanu chemicznego wód (Dz.Urz. UE L 201 z 01.08.2009, str. 36) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniającej dyrektywy 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej (Dz.Urz. UE L 226 z 24.08.2013, str. 1) oraz Konwencji sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych (Dz.U. z 2009 r. poz. 76 oraz z 2016 r. poz. 549) i fachowych opinii w tematyce zakresu i częstotliwości badania osadów dennych do analizy długoterminowych trendów zmian stężeń substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń, dla których określa się środowiskowe normy jakości w przepisach wydanych na podstawie art. 114 ustawy, oraz wskaźników istotnych z punktu widzenia oceny stanu zanieczyszczenia osadów dennych.

Ponadto utrzymywane są przepisy dotyczące monitorowania wód podziemnych, związane m.in. z realizacją wymagań dyrektywy 2014/101/UE Komisji z dnia 30 października 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.Urz. UE L 311 z 31.10.2014, str. 32).

Nie jest możliwe osiągnięcie celów za pomocą innych środków, ze względu na obligatoryjne upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), nie wymagał notyfikacji.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2017 r. poz. 248), został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym. Projekt rozporządzenia nie podlegał opiniowaniu i konsultacji oraz nie był uzgadniany z organami oraz instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia został ujęty w wykazie prac legislacyjnych Ministra Infrastruktury pod poz. 87.